

Samenvatting van het zorgprogramma voor mensen met ernstige meervoudige beperkingen (EMB)

Zo helpen wij mensen verder

's Heeren Loo wil de zorg aan mensen met een verstandelijke beperking en een intensieve en complexe zorgvraag optimaliseren. Daarom werkt 's Heeren Loo met zorgprogramma's waarin we aangeven welke begeleiding en behandeling wij bieden aan cliënten met een vergelijkbare en intensieve hulpvraag. Dit is een korte samenvatting van het zorgprogramma voor mensen met ernstig meervoudige beperkingen.

Mensen met EMB

In Nederland zijn ongeveer vier- tot zesduizend kinderen en tienduizend volwassenen met EMB. Zij hebben een zeer ernstige verstandelijke beperking (IQ lager dan 25 of een geschat ontwikkelingsperspectief tot 24 maanden) en ernstige motorische beperkingen. Mensen met EMB zijn door hun beperkingen geheel afhankelijk van een ander. Door hun ernstig verstandelijke beperking kunnen mensen met EMB slechts zeer beperkt betekenis geven aan informatie die binnenkomt. Zowel in taal als in prikkelverwerking. Ook kunnen zij vaak niet praten en begrijpen veel woorden niet. Hun communicatie verloopt via geluiden, houding, spierspanning en mimiek. Alleen mensen die de persoon met EMB goed kennen, kunnen deze signalen goed herkennen en begrijpen.

Door de motorische beperkingen kunnen mensen met EMB hun armen en/of benen niet of in zeer beperkte mate gebruiken. Hierdoor is het voor mensen met EMB vaak moeilijk om zelf van houding te veranderen en om fijn motorische handelingen uit te voeren. Mensen met EMB hebben gemiddeld twaalf andere gezondheidsproblemen.

Onze begeleiders moeten dan ook voldoende medische kennis hebben en lichamelijke problemen en pijn kunnen signaleren bij mensen die niet goed kunnen communiceren.

Werkwijze voor de ondersteuning van mensen met EMB

Mensen met EMB zijn allemaal uniek en hebben een eigen zorgvraag. Er zijn grote verschillen in wat elk individu wel en niet kan. Daarnaast wordt door hun ernstige beperkingen de mens achter die beperkingen wel eens vergeten. Daarom is bij ons aandacht voor het individu, wie hij is en wat hij kan, heel belangrijk.

Perspectief, het opvoedings- en ondersteuningsprogramma van Vlaskamp, is het uitgangspunt in onze begeleiding en behandeling van mensen met EMB. Deze werkwijze is erop gericht om cliënten een actieve en sturende rol te geven in relaties met anderen, zodat zij zich kunnen ontwikkelen en zelf kunnen aangeven wat zij willen en hoe zij het willen. *Perspectief* wordt uitgevoerd volgens een aantal stappen die voor elke cliënt in een vaste volgorde steeds opnieuw doorlopen worden.

In alle stappen staat het opbouwen en behouden van de relatie centraal:

- 1. beeldvorming:* Wie is deze persoon? Wij verwerken alle beschikbare informatie van ouders en zorgprofessionals over een cliënt tot een compleet persoonsbeeld.
- 2. perspectief* en het hoofddoel: Voor de langere termijn worden een perspectief en hoofddoel vastgesteld. Het perspectief geeft de richting aan, bijvoorbeeld dat een cliënt zich veilig voelt. Het hoofddoel is een eerste stap richting dat perspectief.
- 3. werkdoelen:* Het hoofddoel wordt uitgewerkt in werkdoelen voor de korte termijn, met een looptijd van 4-6 weken. Er kan gelijktijdig aan meerdere werkdoelen worden gewerkt. Ze zijn allemaal gericht op het behalen van hetzelfde hoofddoel.
- 4. activiteiten:* Bij elk werkdoel horen activiteiten. Dit zijn gedetailleerde beschrijvingen van de werkwijze zodat alle zorgprofessionals activiteiten op een zelfde manier aanbieden. Dit maakt het dagelijks leven van mensen met EMB herkenbaar en voorspelbaar.
- 5. rapportage:* We leggen voor elk werkdoel vast wat we doen en evalueren onze werkdoelen. Op basis daarvan stellen we nieuwe werkdoelen op.
- 6. evaluatie:* Elk jaar wordt het hoofddoel geëvalueerd en wordt een nieuw hoofddoel opgesteld.

Dagelijkse zorg voor mensen met EMB

Onze zorg is interdisciplinair en omvat begeleiding en gedragswetenschappelijke, medische en paramedische behandeling. Door veiligheid en duidelijkheid te creëren voor cliënten, bieden we hen de mogelijkheid invloed uit te oefenen. Daardoor kunnen zij bijvoorbeeld aangeven of ze ergens wel of geen zin in hebben.

Samenwerken in de driehoek

Samenwerken met directe familieleden is essentieel in de zorg voor mensen met EMB. De familie is vaak de enige continue factor in het leven van de cliënt. Zij zijn een grote steun en toeverlaat, zowel in emotionele als praktische zin. De familie heeft veel ervaringskennis die van even grote waarde is als professionele kennis.

Structuur en handelingsregels

Mensen met EMB hebben moeite met het vasthouden van het dagritme. Door activiteiten veelvuldig op dezelfde manier te herhalen, gaan mensen met EMB dingen in de dag herkennen. Daarnaast is het belangrijk om van ieder persoon met EMB te weten hoe je zijn signalen moet interpreteren, hoe je hem het beste kan benaderen, met hem in contact kan komen. Dat noemen we ook wel handelingsregels. Het is

belangrijk dat alle begeleiders hier rekening mee houden, zodat de persoon met EMB de kans krijgt de signalen te begrijpen en hierop te reageren.

Interactie en communicatie

Eén van de uitdagingen voor begeleiders van mensen met EMB is de interactie en communicatie. Dit is vaak niet eenvoudig, omdat mensen met EMB niet of nauwelijks kunnen praten en ook niet altijd kunnen wijzen. Om de signalen te zien die mensen met EMB afgeven, moet de begeleider die persoon goed kennen en alert zijn. De begeleider geeft betekenis aan lichaamstaal en andere signalen en toetst de eigen waarneming en interpretatie regelmatig met anderen.

Activiteiten

Alert zijn is bij mensen met EMB niet vanzelfsprekend. Alertheid kan worden verhoogd door activiteiten met beweging aan te bieden buiten de dagelijkse verzorgingsmogelijkheden om. Goed op de cliënt afgestemde activiteiten roepen positieve gevoelens op en kunnen negatieve gevoelens en probleemgedrag helpen voorkomen. Maatwerk bij het aanbieden van activiteiten is daarom essentieel. Bij het aanbieden van activiteiten wordt gewaakt voor zowel overprikkeling als onderprikkeling.

Gezondheid en vitaliteit

Veel cliënten met EMB zijn rolstoelgebonden en vaak niet in staat om vanuit zichzelf in beweging te komen. De houdings- en bewegingsprogramma's van 's Heeren Loo zijn gericht op het verbeteren of in stand houden van de vitaliteit en gezondheid bij rolstoelgebonden cliënten.

Fysieke omgeving

Mensen met EMB stellen meer specifieke eisen aan de fysieke omgeving dan anderen. We hebben aandacht voor ruimte, toegankelijkheid, licht en geluid.

Meer weten?

Voor medewerkers van 's Heeren Loo staat meer informatie op de portal: [Zorgplein > Zo werken wij > Zorgprogramma's](#).

Andere geïnteresseerden kunnen een kijkje nemen op sheerenloo.nl/expertise-behandeling/themas/zorgprogrammas.

